

Prima instanță: Judecătoria Botanica, mun. Chișinău (jud. V. Mihaila)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Sv. Caitaz, A. Nogai, A. Doga)
Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

DECIZIE

20 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către GȚ „Gulereanu Natalia”, reprezentată de avocatul Albu Vasile,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „JLC” mun. Chișinău împotriva GȚ „Gulereanu Natalia” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termenul legal a revizuirii și respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de GȚ „Gulereanu Natalia” împotriva deciziei din 18 septembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 17 iunie 2010, SA „JLC” a depus cerere de chemare în judecată către GȚ „Gulereanu Natalia”, solicitând încasarea datoriei în sumă de 167 501,10 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriai Economice de Circumscripție din 19 noiembrie 2010 acțiunea înaintată de SA „JLC” a fost admisă.

GȚ „Gulereanu Natalia Nicolae” a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond care a fost admis prin decizia Curții de Apel Economice din 12 mai 2011, cu casarea hotărârii Judecătoriai Economice din 19 noiembrie 2010 și remiterea cauzei la rejudecare în primă instanță.

Prin hotărârea Judecătoriai Botanica, mun. Chișinău din 24 martie 2014 acțiunea înaintată de la SA „JLC” a fost admisă.

La 28 martie 2014, GȚ „Gulereanu Natalia Nicolae” a atacat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere

a acțiunii înaintate de SA „JLC” ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2014, a fost respins apelul declarat de GȚ „Gulereanu Natalia” și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 24 martie 2014.

La 12 ianuarie 2015, GȚ „Gulereanu Natalia” a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2014.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 01 aprilie 2015, recursul declarat de către Gospodăria Țărănească „Guruleanu Natalia” a fost considerat inadmisibil.

La 07 aprilie 2022, GȚ „Gulereanu Natalia” a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2014, solicitând concomitent și repunerea în termenul de depunere a cererii de revizuire.

Prin încheierea din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termenul legal a revizuirii și respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de GȚ „Gulereanu Natalia” împotriva deciziei din 18 septembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău.

La 08 iunie 2022, GȚ „Gulereanu Natalia”, reprezentată de avocatul Albu Vasile, a declarat recurs împotriva încheierii din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia, repunerea în termenul legal a revizuirii, rejudecarea cererii de revizuire și casarea deciziei instanței de apel.

În motivarea recursului a indicat că termenul de depunere a cererii de revizuire a fost depășit din motiv că a apărut necesitatea stabilirii competenței instituțiilor de la care Gospodăria țărănească a primit bovine și urmă să achite mijloace financiare în beneficiu SA „JLC” și care este relația economică între acestea.

Potrivit prevederilor art. 425 al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Având în vedere că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 19 mai 2022, expediată reprezentantului recurente la 23 mai 2022, Colegiul consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și declarând recursul la 08 iunie 2022, a acționat în interiorul termenului legal.

Conform art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale aplicabile speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de GȚ „Gulereanu Natalia”, reprezentată de avocatul Albu Vasile, urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă

recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În conformitate cu art. 450 lit. b) al Codului de procedură civilă, cererea de revizuire se depune: în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, *dar nu mai târziu de 5 ani* de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, norma citată prevede expres intervalul de timp în interiorul căruia poate fi cerută revizuirea unui act judecătoresc.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) al Codului de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

După cum denotă actele dosarului, actul judecătoresc a cărui revizuire se solicită a fost emis la 18 septembrie 2014 și a devenit irevocabil drept efect al inadmisibilității recursului la 01 aprilie 2015.

Colegiul, verificând legalitatea încheierii instanței de revizuire prin care a soluționat cererea GȚ „Gulereanu Natalia” cu privire la repunerea în termen, atestă că aceasta este emisă în conformitate cu cadrul legal aplicabil și nu conține erori de aplicare a legii, de interpretare a legii sau de apreciere arbitrară a probatoriului.

Astfel, în ipoteza în care GȚ „Gulereanu Natalia” într-adevăr a obținut careva probe care ar justifica redeschiderea procedurilor judiciare în speță, calea de atac extraordinară și cererea de repunere în termen, urmau a fi făcute înainte de împlinirea termenului de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a deciziei. În acest context, aflând despre niște circumstanțe care în viziunea GȚ „Gulereanu Natalia”, se încadrează în temeiurile de revizuire, aceasta și avocatul ales urmau să întreprindă prompt toate măsurile necesare pentru depunerea cererii de revizuire până la 01 aprilie 2020. Însă, cererea de revizuire a fost depusă la 07 aprilie 2022, cu încălcarea termenului prevăzut de art. 450 al Codului de procedură civilă.

Completul subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, Erik ØVLISEN vs. Danemarca, hotărârea din 30 august 2006, sau Kukkonen vs. Finlanda (nr. 2), hotărârea din 13 ianuarie 2009, § 24).

În același context, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil

garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță, de dreptul de a fi audiat (a se vedea, *inter alia*, Lebedinschi vs. Republica Moldova, hotărârea din 16 septembrie 2015, § 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că, în proceduri civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminența dreptului fără existența posibilității de acces la instanțele de judecată (a se vedea, *Golder vs. the United Kingdom*, hotărâre din 21 ianuarie 1975; *Z and Others vs. the United Kingdom*, hotărâre din 10 mai 2001; și *Kreuz vs. Poland*, hotărârea din 19 iunie 2001).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, *Tinnelly & Sons Ltd and Others* și *McElduff and Others vs. the United Kingdom*, hotărârea din 10 iulie 1998).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de revizuire este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Sub acest aspect, Colegiul consideră necesar de a reitera prevederile art. 56 alin. (3) al Codului de procedură civilă, potrivit căruia, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al *nerespectării obligațiilor procedurale*, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În situația de fapt, contrară cadrului legal relatat, în corespundere cu prevederile art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, GȚ „Gulereanu Natalia”, va suporta consecințele nefavorabile, adică, sancțiunile procedurale stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural, în caz de neîndeplinire sau de *îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură*, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz, soluția instanței de revizuire este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 CEDO, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea unei căi de atac, fie și extraordinară, ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO (cauza *Popov 2 vs. Moldova*, hotărâre din 06 decembrie 2005, cauza *Melnic vs. Moldova*, hotărâre din 14 noiembrie 2006),

Curtea a constatat că, prin neprezentarea motivelor de repunere în termenul de prescripție constituie o violare a art. 6 § 1.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

Concluzionând cele expuse, Colegiul ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi respinsă cu menținerea încheierii instanței de revizuire.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către GȚ „Gulereanu Natalia”, reprezentată de avocatul Albu Vasile.

Se menține încheierea din 19 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău emisă în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de SA „JLC” mun. Chișinău împotriva GȚ „Gulereanu Natalia” cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas